

BLIV DIN EGEN DETEKTOR

DR

Lærervejledning til Bliv din egen detektor

Detektor er DR's tv-program, der går bag om tal og påstande fremsagt af politikere, medier eller virksomheder. Programmerne undersøger om fakta passer, og om der bliver talt sandt.

Formålet med "Bliv din egen Detektor"

Formålet med temaet "Bliv din egen Detektor" er, at eleverne bliver fortrolige med de samfundsfaglige metoder, som redaktionen bag Detektor bruger, når de faktatjekker en påstand eller en undersøgelse.

Temaet "Bliv din egen detektor" består af en række klip fra Detektors store udsendelsesarkiv, der er særligt velegnet til undervisning. Klippene er delt ind i tre grupper med tilhørende elevøvelser.

1. Statistik: Her ser vi på sager, hvor et statistisk talmateriale er blevet misbrugt. Klippene er velegnede til at vise, hvordan man skal passe på med at læse statistik for overfladisk
2. Kildekritik: Her har vi fokus på sager, hvor påstande, der umiddelbart virker dokumenteret, ikke er det, når først der kastes et kritisk blik på kilderne
3. Retorik: Her kigger vi på eksempler på medietrænede politikere, der bl.a. anvender retoriske tricks for fx at undgå at svare på spørgsmål

Desuden er der lavet ni særlige undervisningsvideoer med Detektors første vært, Thomas Buch-Andersen, som forklarer nogle af de grundlæggende metoder i Detektors værktøjskasse. Som supplement til klippene er Detektorguiden et nyttig opslagsværk, hvor redaktionen bag Detektor har beskrevet en lang række metoder og begreber.

[Find Detektors metoder her.](#)

Det er en god idé at vise et eller flere hele Detektor-programmer, så eleverne alle får kendskab til Detektors koncept fra begyndelsen af undervisningsforløbet. [De nyeste programmer findes her.](#)

Anvendelsesmuligheder i samfundsfag

Her er nogle forslag til, hvordan temaet "Bliv din egen Detektor" kan bruges i samfundsfagsundervisningen.

Metodeundervisning

Detektor har lavet ni særlige klip til undervisning i gymnasierne. Klippene forklarer nogle af de mest brugte metoder inden for statistik, kildekritik og retorik.

Klippene om metode kan bruges i metodeundervisningen til at illustrere pointer omkring forkerte sammenligninger, brug af ekstreme udsving i tal, tredje variabler, der spiller ind, årsagssammenhænge, samvariation vs. kausalitet mv.

Desuden kan der suppleres med de udvalgte case-klip fra tidligere Detektorprogrammer, hvor påstande og tal tjekkes.

Brug også Detektorguiden, som beskriver mange af de metoder og begreber, som journalisterne bag Detektorprogrammet bruger i deres research.

Den aktuelle sag

Detektor tager udgangspunkt i den aktuelle debat, så det er oplagt at se dele fra de seneste programmer, hvis det lægger sig op af et emne, klassen har beskæftiget sig med i undervisningen.

[Find de seneste Detektor-programmer her.](#)

Diskussion af mediernes rolle

Klippene kan også bruges som udgangspunkt for en diskussion af mediernes rolle i et demokratisk samfund. Om hvorvidt det er vigtigt, at politikere altid skal have styr på fakta og tal. Om hvorvidt et program som Detektor er essentielt i et demokrati, eller om det omvendt er med til at skabe politikerlede hos befolkningen?

Arbejdsspørgsmål

Der er lavet en række generelle arbejdsspørgsmål til klippene om statistik, kildekritik og retorik.

Spørgsmålene lægger op til, at eleverne sætter sig ind i et bestemt klip fra et Detektor-program og bliver i stand til at forklare eller gennemskue, hvorfor forskellige tal eller påstande ikke holder.

Anvendelsesmuligheder i matematik

Her er nogle forslag til, hvordan Detektor kan bruges i matematikundervisningen.

Klip i undervisningen:

Statistik

Klippene i temaet kan bruges i metodeundervisningen til at illustrere pointer omkring forkerte sammenligninger, brug af ekstreme udsving i tal, tredje variabler (skjulte variabler), der spiller ind, årsagssammenhænge, samvariation vs. kausalitet mv.

Fx påstanden om at antallet af hjemmegående husmødre er vokset fra 15.000 til 25.000, hvilket skyldes, at man sammenligner det højeste og det laveste tal i perioden.

Modelbetragtning

Klippene kan bruges i undervisningen til at illustrere pointer og modelleres opbygning og rækkevidde samt forudsætningernes betydning for modellen.

Fx i klippet om middellevetiden i Afghanistan, hvor det siges, at middellevetiden er vokset med 20 år i løbet af de sidste 10 år. Men hvilken matematisk model ligger bag denne påstand?

Kolofon

Denne lærervejledning er lavet af DR Undervisning i samarbejde med gymnasielærerne Steffen Knudsen (samfundsfag) og Dennis Pipenbring (matematik) fra Gefion Gymnasium.